BANK SPÓŁDZIELCZY W KOŃSKOWOLI

Ujawnienie informacji
dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawnianych zgodnie z częścią ósmą Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych
na dzień 31.12.2019 roku

Końskowola 2020

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie 2
1.1. Informacje ogólne o Banku 2
1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej 2
2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku - art. 435 Rozporządzenia 3
2.1. Ryzyko kredytowe 4
2.1.1 Zarządzanie ryzykiem kredytowym 5
2.1.2. Portfel detalicznych ekspozycji kredytowych 7
2.1.3. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań 8
2.1.4. Ryzyko koncentracji „dużych" zaangażowań 9
2.1.5. Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy 9
2.1.6. Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczeń 10
2.1.7. Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki 11
2.1.8. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie 12
2.1.9. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym 13
2.2. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia 13
2.3. Ryzyko płynności 13
2.4. Ryzyko walutowe 18
2.5. Ryzyko stopy procentowej 19
2.6. Ryzyko operacyjne 21
2.7. Ryzyko wyniku finansowego (biznesowe) 25
2.8. Ryzyko kapitałowe 26
2.8.1. Ryzyko koncentracji funduszu udziałowego 27
2.8.2 Ryzyko koncentracji „dużych" pakietów udziałów 27
2.9. Ryzyko braku zgodności 28
3. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym - art. 447 Rozporządzenia 29
4. Fundusze własne - art. 437 Rozporządzenia 30
4.1. Informacje podstawowe 30
4.2. Struktura funduszy własnych 30
5. Adekwatność kapitałowa 30
6. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze - art. 450 Rozporządzenia 33

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje ogólne o Banku

Bank Spółdzielczy w Końskowoli został założony 1 stycznia 1978 r. Siedziba Banku mieści się w Końskowoli przy ul. Lubelskiej 91a. Bank wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 000137588.

Bankowi został nadany numer statystyczny REGON: 000771051.

2 grudnia 2019 r. doszło do połączenia Banku Spółdzielczego w Końskowoli z Nadwiślańskim Bankiem Spółdzielczym w Puławach.

Bank posiada 2 oddziały (w Końskowoli i w Puławach), swoim działaniem obejmuje teren województwa lubelskiego oraz na terenie powiatów: garwolińskiego, łosickiego, siedleckiego, kozienickiego, zwoleńskiego, lipskiego, wołomińskiego, legionowskiego, warszawskiego zachodniego, pruszkowskiego, piaseczyńskiego, otwockiego, mińskiego oraz na terenie miasta stołecznego Warszawa – miasta na prawach powiatu. Bank prowadzi swoją działalność w formie spółdzielni skupiającej 2 074 członków.

2019 rok Bank zakończył prowadząc działalność w 17 placówkach:

1) Centrala (oddział) Banku Spółdzielczego w Końskowoli, ul. Lubelska 91a,
2) Filia w Końskowoli, ul. Pożowska 2,
3) Filia w Puławach, ul. Norwida 2,
4) Filia w Puławach, ul. 3 Maja 8,
5) Punkt Kasowy w Puławach, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13,
6) Filia w Dęblinie, ul. Stężycka 2.
7) Filia w Łęcznej, u. Jawoszka 3/4,
8) Filia w Puławach, ul. Centralna 2,
9) Punkt Kasowy w Puławach, Starostwo Puławy, AL. Królewska 19,
10) Oddział w Puławach, ul. Piłsudskiego 30,
11) Filia w Baranowie, ul. Długa 28,
12) Filia w Dęblinie, ul. Warszawska 65,
13) Filia w Gniewoszowie, ul. Konopnickiej 7,
14) Filia w Sieciechowie, ul. Paryż 5,
15) Punkt Kasowy w Gołębiu, ul. Żuławy 2,
16) Punkt Kasowy w Górze Puławskiej, ul. Kozienicka 4,
17) Punkt Kasowy w Puławach, Urząd Skarbowy Puławy, ul. Grabskiego 4.

Klienci Banku korzystają również z usługi bankowości elektronicznej oraz 12 bankomatów należących do Banku, a także darmowej sieci bankomatów należących do innych banków.

Bank działa na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, prowadząc operacje zarówno w złotych, jak i w walutach wymienialnych (EUR, USD, GBP, NOK).

Bank funkcjonuje w ramach zrzeszenia Grupy BPS i od 31.12.2015 r. jest członkiem Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Zgodnie z wymogami, określonymi w części ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem") oraz postanowieniami Polityki Informacyjnej Banku Spółdzielczego w Końskowoli, Bank dokonuje w niniejszym dokumencie dotyczącym stanu na 31 grudnia 2019 r., zwanym dalej „Ujawnieniem", ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji.

Bank w zakresie ujawnianych informacji stosuje pominięcia informacji uznanych:

1) za nieistotne - w opinii Banku informacje nieistotne to informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
2) zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
Bank informuje, że niniejszy dokument nie obejmuje całego zakresu informacji, których ujawnienie wymagane jest Rozporządzeniem. Brakujące informacje zawiera:
1) Sprawozdanie finansowe Banku za 2019 rok.
2) Sprawozdanie z działalności Zarządu Banku za 2019 rok.
Dokumenty te są dostępne: w Centrali Banku w Końskowoli ul. Lubelska 91A.
Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

2. Informacje o zasadach zarządzania ryzykiem istotnym w Banku - art. 435 Rozporządzenia

Na podstawie art. 435 ust. 1, lit. a-d Rozporządzenia CRR Bank informuje, że posiada niżej wymienione uregulowania dotyczące strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej ujawnień i statutu lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie, zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka, strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko.
Głównym dokumentem regulującym funkcjonowanie sformalizowanego systemu zarządzania ryzykiem w Banku jest „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Końskowoli" zatwierdzona przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Końskowoli na lata 2019 - 2022" i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera istotę, cel i zasady zarządzania ryzykiem oraz priorytetowe zadania w zakresie zarządzania ryzykiem. Poziom apetytu na ryzyko Bank wyznacza poprzez wartości progowe alokacji kapitału na poszczególne rodzaje ryzyka określone w Polityce kapitałowej oraz jako limit na kapitał dodatkowy alokowany w ramach procesu ICAAP, natomiast poziom apetytu na ryzyko operacyjne określa Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym. Biorąc pod uwagę wielkość apetytu na ryzyko, Bank ustala dla poszczególnych ryzyk uznanych za istotne tolerancje na ryzyko, czyli maksymalny dopuszczalny poziom ryzyka jaki zamierza ponosić dla realizacji planów i osiągnięcia celów.
W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą:
1) Rada Nadzorcza – jako organ nadzorujący,
2) Zarządu Banku – jako organ zarządzający,
3) Komitet Kredytowy – jako organ doradczy,
4) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz – jako organ analizujący i opiniujący,
5) Kadra Kierownicza – realizuje zadania operacyjne,
6) Pracownicy – realizują zadania operacyjne.

W procesie zarządzania ryzykiem strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.
Na proces zarządzania ryzykiem bankowym składają się następujące czynności:

- identyfikacja ryzyka polegająca na określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,

- pomiar ryzyka,
- zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka,
- raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Zarządu Banku o skali narażenia na ryzyko i podjęte działania.

Schemat zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Końskowoli

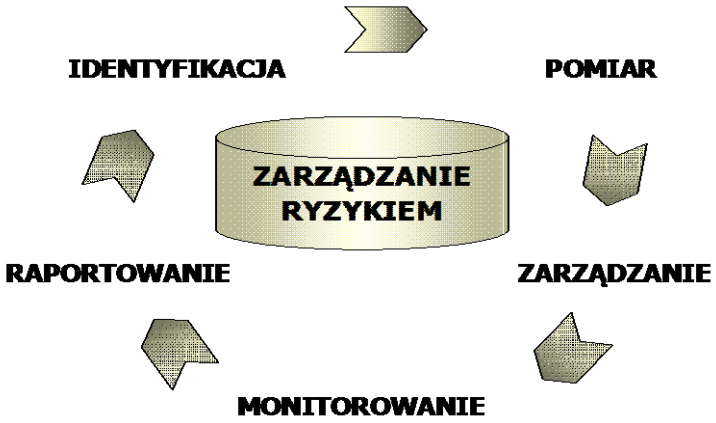

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest objęty Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Końskowoli definiującą częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania są dostosowane do skali narażenia na ryzyko, a także zmienność ryzyka, zapewniając możliwość podejmowania decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

2.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku ze zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku.

W celu zapewnienia odpowiedniej do profilu ryzyka Banku jakości aktywów kredytowych, Bank zarządza:

- ✓ ryzykiem kredytowym,
- ✓ ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
- ✓ ryzykiem koncentracji zaangażowań,
- ✓ ryzykiem kredytowym ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- ✓ ryzykiem rezydualnym.

2.1.1 Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę pełnią:

1) Członek Zarządu bezpośrednio zarządzający i nadzorujący Zespół mający zadania w obszarze zarządzania ryzykiem w Banku,
2) Komitet Kredytowy - opiniuje transakcje kredytowe oraz proponuje klasyfikację ekspozycji kredytowych pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank zgodnie z kompetencjami,
3) Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz - opracowuje projekty: strategii i polityk, instrukcji, metodyk dotyczących zarządzania ryzykiem kredytowym oraz limitów ograniczających ryzyko kredytowe, w tym ryzyko koncentracji zaangażowań. Ponadto Zespół ten monitoruje i zarządza ryzykiem kredytowym w Banku,
4) Audyt wewnętrzny - kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, sprawowany jest prze Spółdzielnię Systemu Ochrony,
5) Pozostali pracownicy Banku – uczestnicy procesu kredytowania - zobowiązani do przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.

Struktura zarządzania ryzykiem kredytowym

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku obejmuje*:*

- identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
- ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
- monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
- wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego, Bank prowadzi poprzez:

1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,

2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela (badanie szkodowości kredytów w poszczególnych segmentach klientów, branżach itp.),
3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
4) ustanawianie, weryfikacje oraz analizę wykorzystania i przestrzegania, przyjętych limitów wewnętrznych (w tym DtI i LtV),
5) analizę skali odstępstw od ogólnych warunków kredytowania (stosowanych na podstawie decyzji Zarządu),
6) analizę wyników procesów restrukturyzacji i windykacji,
7) monitorowanie procesu ustanawiania zabezpieczeń,
8) pomiar poziomu pokrycia ekspozycji kredytowych zabezpieczeniami (w szczególności hipotecznymi), w tym przeciętny poziom bieżącego LtV oraz poziom ekspozycji dla których zabezpieczenie hipoteczne nie jest własnością kredytobiorcy,
9) wykonywanie testów warunków skrajnych ekspozycji kredytowych,
10) analizę migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
11) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
12) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe,

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji/kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy,
- bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji,
- przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
- windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
- kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art. 442 Rozporządzenia

Zadłużenie przeterminowane – część lub całość należności (kapitału, odsetek i prowizji) niespłaconej Bankowi przez kredytobiorcę w ustalonym w umowie kredytu/pożyczki terminie.

Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz.U. Nr 235, poz. 1589) z późn. zm.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika (kredytobiorcy, poręczyciela).

Przeglądów oraz klasyfikacji ekspozycji kredytowych Bank dokonuje zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r. (Dz.U. Nr 235, poz. 1589) z późn. zm.

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych według kryterium terminowości obsługi zadłużenia, do poszczególnych kategorii ryzyka odbywa się w sposób automatyczny z wykorzystaniem systemu finansowo-księgowego.

Rezerwy celowe tworzone są na ryzyko związane z działalnością Banku w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" – w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- kategorii "pod obserwacją",
- grupy "zagrożone" – w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub „stracone".

Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji.
Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.
Wartość utworzonych rezerw celowych na dzień 31.12.2019 r. wynosi 2 298 tys. zł, w tym na należności normalne 306 tys. zł.

Kategorie ryzyka ekspozycji kredytowych na 31.12.2019 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Kwota
Kredyty w sytuacji normalnej i pod obserwacją, w tym:	**216 048**
w sytuacji normalnej	212 531
w sytuacji pod obserwacją	3 517
Kredyty zagrożone, w tym:	**1 872**
w sytuacji poniżej standardu	0
w sytuacji wątpliwe	0
w sytuacji stracone	1 872
Razem	**217 920**

Należności Banku wg stanu na 31.12.2019 roku (w tys. zł)

Lokaty i środki na rachunkach bieżących nostro	130 951
Kredyty i pożyczki	217 920
Skupione wierzytelności	0
Odsetki i inne należności	499
Należności brutto razem	**349 370**
Rezerwy na należności i korekty wartości	- 4 383
Należności netto razem	**344 987**

Stosowane techniki ograniczania ryzyka kredytowego - art. 453 Rozporządzenia
W Banku stosuje się wyłącznie standardowe techniki redukcji ryzyka kredytowego, tj. pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późn. zm.).

2.1.2. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych
Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych ma na celu zminimalizowanie poziomu ryzyka kredytowego portfela detalicznych ekspozycji i stworzenie bezpiecznej struktury tego portfela. Istotnym elementem ww. ryzyka jest prawidłowo przeprowadzona ocena zdolności kredytowej klienta oraz wiarygodność wszystkich osób zobowiązanych do spłaty detalicznej ekspozycji kredytowej.

Proces zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych obejmuje w szczególności:

1) analizę struktury produktowej, jakości detalicznych ekspozycji kredytowych oraz poziomu i adekwatności rezerw,
2) ustalenie i przestrzeganie limitów ograniczających ryzyko detalicznych ekspozycji kredytowych,
3) wymogi dokumentowe w zakresie badania zdolności i wiarygodności kredytowej,
4) korzystanie z wewnętrznych i zewnętrznych baz danych,
5) system uprawnień do akceptacji ryzyka,
6) ograniczanie strat poprzez zabezpieczenie detalicznych ekspozycji kredytowych,
7) odpowiednie administrowanie detalicznymi ekspozycjami kredytowymi,
8) procesy monitorowania detalicznych ekspozycji kredytowych i dochodzenia roszczeń,
9) przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
10) zastosowanie narzędzi wspierających ocenę zdolności i wiarygodności kredytowej oraz zarządzanie ryzykiem portfela detalicznych ekspozycji kredytowych.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami Rekomendacji T.

Raportowanie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych odbywa się w ramach systemu informacji zarządczej.

Na potrzeby zabezpieczania i ograniczania detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku wykorzystywane są procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem kredytowym, system limitów oraz przyjęte zasady udzielania i monitorowania kredytów.

Stosowane limity wewnętrzne służą zapewnieniu właściwego poziomu ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku i stanowią system ostrzegania przed nieplanowanymi zmianami profilu ryzyka tego obszaru. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania detalicznych ekspozycji kredytowych przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Portfel detalicznych ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Wskaźnik	Wartość
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w sumie bilansowej	**5,11%**
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w kredytach ogółem	**10,36%**
Wskaźnik jakości detalicznych ekspozycji kredytowych	**0,48%**

2.1.3. Zarządzanie ryzykiem koncentracji zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, zabezpieczeń.

W 2019 r. w Banku nie wystąpiła konieczność utworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań.

Struktura kredytów według rodzaju na dzień 31.12.2019 r. *(w tys. zł)*

Wyszczególnienie	Kwota
Kredyty w rachunkach bieżących i debety	16 416
Kredyty inwestycyjne	35 367
Kredyty obrotowe	35 073
Kredyty mieszkaniowe	64 443
Pozostałe kredyty i pożyczki	66 621
Należności nieregularne	1 872
Należności z tytułu udzielonych kredytów	**217 920**

Struktura należności wg podmiotów na dzień 31.12.2019 r. *(w tys. zł)*

Podmiot	Kwota
Sektor finansowy	**130 951**
Sektor niefinansowy	**211 926**
Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	0
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne i spółdzielnie	45 549
Przedsiębiorstwa indywidualne	46 999
Osoby fizyczne	89 727
Rolnicy	28 497
Instytucje niekomercyjne	1 154
Sektor rządowy i samorządowy	**2 110**
Razem należności	**214 036**

2.1.4. Ryzyko koncentracji „dużych" zaangażowań

Bank zarządza ryzykiem koncentracji dużych ekspozycji kredytowych zgodnie z zapisami wynikających z art. 79 i art. 79 a-c Ustawy Prawo Bankowe. Przy ustalaniu przestrzegania limitów koncentracji zaangażowań Bank uwzględnia zaangażowania w kwotach ustalonych dla celów obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego. Bank zalicza zaangażowanie wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10% funduszy własnych banku. Przyjęty limit koncentracji sumy „dużych" zaangażowań Bank ustanowił na poziomie 300% funduszy własnych Banku.

Wyszczególnienie	Kwota	Limit	Wartość limitu
Suma dużych koncentracji	34 213	300%	35,08 %

Bank posiadał zaangażowania przekraczające 10% posiadanych funduszy własnych w stosunku do zaangażowań wobec pojedynczych klientów lub grup powiązanych klientów oraz podmiotów bankowych lub instytucji kredytowych. Zaangażowanie w/w portfelu wykazało trend spadkowy, osiągając w miesiącu grudniu wielkość 35,08%. Wartość ta nie zagraża przekroczeniu przyjętego limitu.

2.1.5. Ryzyko koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy

Obowiązujące w 2019 roku limity łącznego maksymalnego zaangażowania w jednorodny instrument finansowy wraz z wykorzystaniem przedstawia poniższa tabela.

Zaangażowanie w jednorodny instrument finansowy wg stanu na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	**Kwota**	**Limit (% portfela kredytowego)**	**Wykorzystanie limitu (w %)**
Kredyty w rachunku bieżącym	16 025	15	49,02
Kredyty w ROR	398	5	3,65
Kredyty gotówkowe	19 990	10	91,73
Kredyty na cele konsumpcyjne - gotówkowe, sezonowe, na zakup pojazdów	350	5	3,22
Kredyty na cele konsumpcyjne - ratalne	0	5	0,00
Kredyty w rachunku karty kredytowej	5	5	0,04
Kredyty obrotowe	35 073	30	53,65
Kredyty inwestycyjne	35 367	30	54,10
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	64 441	45	65,71
Kredyty na nieruchomości komercyjne i pozostałe	40 461	30	61,89
Kredyty udzielane na usuwanie skutków powodzi, osuwisk ziemnych i huraganów	0	2	0,00
Kredyty studenckie	0	2	0,00
Kredyty udzielone na pozostałe cele	5 809	10	26,66
Wyszczególnienie	**Kwota**	**Limit (% sumy bilansowej)**	**Wykorzystanie limitu (w %)**
Dłużne papiery wartościowe (z wyłączeniem emitowanych przez Skarb Państwa i Narodowy Bank Polski)	813	10	1,87
Zobowiązania pozabilansowe udzielone - gwarancyjne	4 725	5	21,80

2.1.6. Ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczeń

Bank podejmując decyzję o zaangażowaniu kredytowym dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczeń Bank ocenia według ich płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw oraz możliwości zmniejszenia wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego.

Miarą koncentracji z tytułu jednego rodzaju zabezpieczenia jest odniesienie zaangażowań w portfelu kredytowym zabezpieczonych danym rodzajem zabezpieczenia do portfela kredytowego Banku. Kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy, wielkości zabezpieczonej ekspozycji brutto.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny poprzez:

1) analizę skuteczności zabezpieczeń, ze szczególnym uwzględnieniem hipoteki na nieruchomości w ramach zarządzania ryzykiem rezydualnym;
2) ustalenie i monitorowanie wewnętrznych limitów zaangażowania w ekspozycje kredytowe zabezpieczonych hipotecznie;
3) monitoring ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz rynkowych cen nieruchomości zgodnie z przyjętymi w Banku w tym zakresie regulacjami;
4) analizę wpływu wzrostu rynkowych stóp procentowych na spłacalność kredytów poprzez analizę przyczyn każdego przypadku braku spłat kredytów z tytułu wzrostu oprocentowania;

5) analizę struktury długoterminowych aktywów i pasywów Banku, zgodnie z Instrukcją zasadami zarządzania płynnością;
6) ocenę wpływu spadku cen nieruchomości na poziom ryzyka Banku według procedur przyjętych w Instrukcji Zasady identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych;
7) wyznaczenie i monitorowanie maksymalnego wskaźnika LtV.

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku z wykorzystaniem danych i analiz udostępnionych w mediach.

Wykorzystanie limitów dla zaangażowań według rodzaju zabezpieczenia na 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Limit (% portfela kredytowego)	Wykorzystanie limitu (w %)
Blokada środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych	10	5	0,10
Gwarancja	0	5	0,00
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej	75 731	50	69,50
Hipoteka pozostała	2 017	40	73,30
Poręczenie według prawa cywilnego	4 687	5	18,51
Przelew (cesja) wierzytelności	10 107	10	21,51
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	0	15	30,92
Przystąpienie do długu	36 693	5	0,00
Weksel własny i poręczenie wekslowe (awal)	1 697	30	56,13
Ubezpieczenie kredytu przez towarzystwo ubezpieczeniowe	735	10	7,79
Pełnomocnictwo do rachunku	3 507	5	6,75
Zastaw rejestrowy	16 942	5	32,19
Pozostałe zabezpieczenia	2 017	15	51,83

2.1.7. Ryzyko koncentracji w sektor gospodarki

Bank bada i ustala limity koncentracji zaangażowań w ten sam sektor gospodarczy.
Strukturę branżową ekspozycji Banku według stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Limit dla branży jako % portfela kredytowego	Wykorzystanie limitu (w %)
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30 658	35	60,31
Górnictwo i wydobywanie	6 150	20	21,17
Przetwórstwo przemysłowe	7 579	15	34,78
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 500	5	20,65
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	297	5	4,10
Budownictwo	16 922	20	58,25

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	25 802	35	50,75
Transport i gospodarka magazynowa	10 563	25	29,09
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	4 690	5	64,58
Informacja i komunikacja	132	5	1,82
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1 262	5	17,38
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	13 892	10	95,64
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	3 903	10	26,87
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3 605	5	49,64
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2 242	10	15,43
Edukacja	1 452	5	19,99
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7 496	15	34,40
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	461	5	6,35
Pozostała działalność usługowa	6 642	5	91,45

2.1.8. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie

Zarządzanie ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ma na celu zapewnienie bezpiecznej i efektywnej działalności Banku w tym obszarze w długoterminowej perspektywie.

System identyfikacji, pomiaru i raportowania ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie jest częścią systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Proces jest zgodny z wymaganiami Rekomendacji S.

W celu ograniczenia ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie Bank dokonuje jego pomiaru i oceny, analizując:

1) poziom zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie,
2) jakość portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji,
3) wartość ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w sytuacji zagrożonej,
4) wartość i jakość indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych,
5) wpływ wahań stóp procentowych na zdolność kredytową klienta ubiegającego się o kredyt i jakość portfela ekspozycji kredytowych,
6) bieżącą ocenę wartości nieruchomości, w tym: rodzaj nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, rodzaj hipoteki, miejsce Banku w kolejności zaspokajania się z hipoteki, prawomocność wpisu, ubezpieczenie nieruchomości,
7) poziom wskaźnika LtV.

Bank monitoruje zmiany zachodzące na rynku nieruchomości oraz weryfikuje wartość rynkową nieruchomości, stanowiących zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. Weryfikacja i monitoring prowadzone są na podstawie dokumentów przedkładanych przez kredytobiorcę oraz informacji i danych gromadzonych bezpośrednio przez pracowników Banku.

Poziom kredytów hipotecznych oraz wskaźnik jakość tych ekspozycji według stanu na dzień 31.12.2019 r. przedstawia poniższa tabela:

	Wartość nominalna	Udział w kredytach ogółem
Kwota kredytów hipotecznych - zgodnie z rekomendacją S.	152 878	70,15%
- w tym zagrożone	1 706	0,78%

2.1.9. Zarządzanie ryzykiem rezydualnym

Ryzyko rezydualne wiąże się ze stosowanymi przez Bank technikami redukcji ryzyka kredytowego, które mogą okazać się mniej efektywne niż oceniano.

Celem systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym w Banku jest monitorowanie tego ryzyka, zapewnienie skuteczności technik redukcji ryzyka oraz eliminowanie ryzyka.

Corocznie w Banku dokonywana jest okresowa weryfikacja skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania ryzykiem rezydualnym oraz jego adekwatności do aktualnego poziomu ryzyka rezydualnego. Analizując poziom ryzyka rezydualnego z częstotliwością określoną w wewnętrznych regulacjach, Bank ocenia typ przyjętych zabezpieczeń, określa poziom koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia kredytowego oraz poziom istotności ryzyka rezydualnego.

Dla potrzeb określenia poziomu ryzyka rezydualnego, zabezpieczenia dzielone są na standardowe i niestandardowe. Stosowanie standardowych form zabezpieczeń nie skutkuje istotnością ryzyka rezydualnego. W przypadku niestandardowych form zabezpieczeń, Bank dokonuje ich szczegółowej analizy. Przekroczenie ustalonego poziomu udziału niestandardowych form zabezpieczeń w całości zabezpieczeń prawnych przyjętych w Banku, klasyfikuje ryzyko rezydualne jako istotne i skutkuje wyliczeniem dodatkowego wymogu kapitałowego, zgodnie z obowiązującymi w Banku regulacjami.

Na podstawie przeprowadzonej analizy portfela przyjętych form zabezpieczeń prawnych według stanu na 31.12.201 roku poziom ryzyka rezydualnego uznano jako niski, co nie skutkuje wyliczaniem dodatkowego wymogu.

2.2. Korzystanie z ECAI – art. 444 Rozporządzenia

Na dzień 31.12.2019 r. Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej.

2.3. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako zagrożenie utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu).

Struktura zarządzania ryzykiem płynności

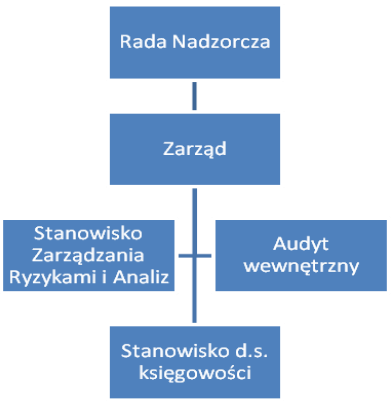

Obok Rady Nadzorczej i Zarządu, koordynujących politykę zarządzania ryzykiem na najwyższym szczeblu, w procesie zarządzania płynnością Banku uczestniczą:

- Członek Zarządu odpowiedzialny za ryzyka, bezpośrednio zarządzający i nadzorujący Zespoły mające zadania w obszarze zarządzania ryzykiem w Banku,
- Główny Księgowy odpowiada za optymalne zarządzanie środkami Banku w celu jak najbardziej rentownego ich zagospodarowania oraz wywiązywania się Banku z zawartych umów kredytowych i depozytowych,
- Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz – opracowuje i akceptuje metodyki zarządzania ryzykiem, procedury pomiaru, raportowania i limitowania ryzyka,
- Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych, w tym w szczególności nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR.

Zarządzanie płynnością odbywa się zarówno w odniesieniu do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki i jednostki organizacyjne Banku.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku (w tym zagospodarowanie nadwyżek środków) oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, tj. poprzez:

- codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS, umożliwiającą efektywne wykorzystanie dostępnych środków,
- codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów,
- wyznaczanie i utrzymywanie nadzorczych norm płynności,
- wyznaczanie i utrzymywanie normy krótkoterminowej LCR oraz wyznaczenie normy długoterminowej NSFR,
- analiza luki płynności,
- wyznaczanie i monitorowanie wykorzystania limitów finansowania portfela kredytowego, w tym finansowania kredytów o terminach zapadalności powyżej 1 roku oraz powyżej 10 lat,
- wyznaczanie osadu we wkładach deponowanych przez klientów,
- kontrolę przestrzegania limitów stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,
- analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej.

W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych prowadzi się ponadto:

- monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności,

- scenariuszowe analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym,
- kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi.

Tryb obiegu informacji i współpracy poszczególnych komórek organizacyjnych Banku w ramach systemu zarządzania płynnością uwzględnia: organy kierownicze oraz nadzorcze Banku, a także komórki pełniące funkcje operacyjne oraz kontrolne. Informacje, raporty i wnioski dotyczące ryzyka płynności są sporządzane przez Stanowisko Zarządzani Ryzykami i Analiz.
Monitorowanie dziennego stanu środków na rachunku bieżącym prowadzonym w BPS dokonywane jest przez Stanowisko d.s. księgowości, które opracowuje raport uwzględniający stan i przepływy pieniężne na ww. rachunku oraz planowane i prognozowane wpływy i wypływy na każdy dzień roboczy.

Z przedstawionego zestawienia aktywów/pasywów bilansowych i pozycji pozabilansowych wg terminów zapadalności/wymagalności oraz po urealnieniu tych terminów o zrywalność depozytów, wcześniejsze spłaty kredytów i osad na depozytach wynika, że Bank ma prawidłowe wartości wskaźników płynności, co przedstawione zostało w poniższej tabeli.

Zestawienie płynności (luka urealniona) na dzień 31.12.2019 r.

Lp	Wyszczególnienie	SUMA	A'vista	> 24 h < = 7 dni	> 7 dni < = 1 m-ca	> 1 m-ca < = 3 m-cy	> 3 m-cy < = 6 m-cy	> 6 m-cy < = 1 rok	> 1 rok < = 2 lata	> 2 lat < = 5 lat	> 5 lat < = 10 lat	> 10 lat < = 20 lat	> 20 lat
	liczba dni od dnia, za jaki sporządzane jest zestawienie do po		0	3	12	60	135	270	540	1 260	2 700	5 400	7 200
	AKTYWA BILANSOWE	**433 481**	**12 629**	**139 503**	**37 162**	**10 734**	**16 255**	**21 576**	**28 036**	**48 047**	**41 327**	**37 632**	**40 579**
I.	Kasa	5 732	5 732	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Należności od Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Należności od podmiotów finansowych	141 325	5 043	74 348	33 842	0	110	0	0	0	0	0	27 982
IV.	Należności od podmiotów niefinansowych	211 925	1 854	160	3 283	8 550	15 957	21 200	27 643	46 283	41 327	37 632	8 036
V.	Należności od podmiotów sektora rządowego i samorządowego	2 113	0	0	37	167	188	376	393	952	0	0	0
VI.	Papiery wartościowe - wg. wartości bilansowej	65 838	0	64 995	0	0	0	0	0	813	0	0	31
VII.	Aktywa trwałe - wg wartości bilansowej	4 529	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4 529
VIII.	Pozostałe aktywa - wg. wartości bilansowej	2 017	0	0	0	2 017	0	0	0	0	0	0	0
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE	**2 000**	**2 000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
I.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze finansowym	2 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe otrzymane o charakterze gwarancyjnym	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	PASYWA BILANSOWE	**424 138**	**67 053**	**289**	**1 719**	**5 088**	**3 639**	**9 439**	**2 953**	**3 042**	**8 019**	**1**	**322 896**
I.	Zobowiązania wobec Banku Centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora niefinansowego	339 394	37 814	289	1 719	3 146	3 520	4 644	1 153	2	0	0	287 108
IV.	Zobowiązania wobec podmiotów sektora rządowego i samorządowego	47 953	28 950	0	0	0	119	99	0	40	0	0	18 745
V.	Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VI.	Zobowiązania z tytułu emisji własnych papierów wartościowych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
VII.	Pozostałe pasywa	1 689	287	0	0	1 398	0	0	0	1	1	1	0
VIII.	Rezerwy	544				544							
IX.	Fundusze własne oraz zobowiązania podporządkowane	32 111	0	0	0	0	0	2 250	1 800	3 000	8 018	0	17 043
X.	Wynik (zysk/strata) w trakcie zatwierdzania	-447						-447					
XI.	Wynik (zysk/strata) roku bieżącego	2 893						2 893					
	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE	**22 880**	**18 155**	**0**	**4 725**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
I.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze finansowym	18 155	18 155	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
II.	Zobowiązania pozabilansowe udzielone o charakterze gwarancyjnym	4 725	0	0	4 725	0	0	0	0	0	0	0	0

Wskaźniki płynności

1.	Luka		-70 579	139 215	30 718	5 646	12 616	12 137	25 082	45 005	33 308	37 631	-282 317
2.	Luka skumulowana		-70 579	68 635	99 354	105 000	117 616	129 753	154 835	199 840	233 148	270 780	-11 537
3.	Wskaźnik płynności		0,17	483,32	5,77	2,11	4,47	2,29	9,49	15,79	5,15	37 941,27	0,13
4.	Wskaźnik płynności skumulowany		0,17	1,80	2,08	2,08	2,17	2,18	2,37	2,72	2,88	3,18	0,97

Normy płynności

Wskaźniki miar nadzorczych	Wartość na 31.12.2019	Limit (wartość minimalna)
M1- Luka płynności krótkoterminowej	80 721 937,92	0,00
M2 - Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,71	1,10
M3 - Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	1,35	1,05
M4 - Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,29	1,02

Bank utrzymuje bufor nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, na wypadek zrealizowania się szeregu scenariuszy warunków skrajnych. Bufor płynności utrzymywany jest niezależnie od aktywów płynnych utrzymywanych w związku z prowadzeniem codziennej działalności, spełnienia przez Bank regulacyjnych norm płynności oraz innych norm dopuszczalnego ryzyka w działalności Banku. Bufor płynności składa się z:

1) części podstawowej, służącej ochronie przed krótkotrwałymi najcięższymi zjawiskami kryzysowymi, kiedy Bank musi natychmiast wygenerować płynność po przewidywalnej cenie i bez pogorszenia sytuacji na rynku (horyzont do 7 dni),
2) część uzupełniająca, służy ochronie przed mniej dotkliwymi, lecz dłużej utrzymującymi się zjawiskami (horyzont do 30 dni).

Na dzień 31.12.2019 r. Bank spełniał normy płynności dla banków o sumie bilansowej powyżej 200 mln zł, co świadczy o posiadaniu wystarczającej rezerwy płynności. Test warunków skrajnych zakładających wypływ 20% środków zdeponowanych przez klientów, po uwzględnieniu finansowania z tytułu sprzedaży części obliga kredytowego, nie wykazał zagrożenia spadku poziomu miary M1 poniżej poziomu 20%.

WYLICZENIE WYMOGU DOTYCZĄCEGO POKRYCIA PŁYNNOŚCI			
NA DZIEŃ			2019-12-31
AKTYWA PŁYNNE	72 266 268		
WYPŁYWY	62 320 690		
WPŁYWY	25 477 302		
LCR	**196,14%**		
		LIMIT	**WYKONANIE**
WYMÓG DOTYCZĄCY PŁYNNOŚCI W 2019 R.		100%	**196,14%**

Bank spełniał na dzień 31.12.2019 r. minimalny poziom wskaźnika LCR – Liquidity Coverage Ratio na poziomie 100%. Poziom wskaźnika LCR świadczy o całkowitym pokryciu możliwych wypływów środków aktywami płynnymi.

Poziom wskaźnika stabilnego finasowania NSFR – Net Stable Funding Ratio na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 145 %, na chwilę obecną nie jest regulacyjnie limitowany.

Bank prowadzi działania w zakresie pozyskiwania finansowania poprzez stosowanie atrakcyjnego oprocentowania lokat terminowych oraz bogatą ofertę rachunków bankowych. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na wzrost sprzedaży usług bankowych, w tym depozytów

są działanie reklamowe. Bank prowadzi i będzie prowadził działania reklamowe poprzez kampanie reklamowe przygotowane wspólnie z Bankiem Zrzeszającym oraz reklamę opracowaną i zamawianą samodzielnie przez Bank.

2.4. Ryzyko walutowe

Bank przeprowadza transakcje w następujących walutach wymienialnych: EUR, USD, NOK i GBP. Ryzyko walutowe to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do złotego, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych. Uwzględniając, że zmienność kursów walut związana jest z czynnikami niezależnymi od Banku, w ramach zarządzania ryzykiem walutowym zawierane są transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych, a pozycje walutowe kształtowane są w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego.

Podstawowym celem ograniczenia ryzyka walutowego jest utrzymanie całkowitej pozycji walutowej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, tj. w wysokości niewiążącej się z koniecznością utrzymania minimalnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe jak również utrzymanie na wyznaczonym poziomie wszystkich limitów wewnętrznych.

W 2019 roku nie wystąpiły sytuacje przekroczenia w całkowitej pozycji walutowej, co oznacza że bank nie tworzył wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka walutowego. Wszystkie limity są przestrzegane. Test warunków skrajnych pokazał, że niekorzystny byłby spadek kursów walutowych o 30 %. Strata z tego tytułu wyniosłaby 88,40 tys. zł co stanowi 0,27 % funduszy własnych.

Ryzyko walutowe – wykorzystanie limitu (w tys. zł)

Data	Pozycja walutowa całkowita	Wykorzystanie limitu poz. całkowitej	2% Funduszy własnych
2018-12-31	294,67	45,33%	650,11

Struktura walut w banku na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Waluta	Aktywa PLN	Pasywa PLN	Limit	Typ limitu	Wykorzystanie limitu	Pozycja walutowa
EUR	3 025,49	2 852,18	650,11	Procent FW (2.00 %)	26,66 %	173,31
USD	161,76	71,65	325,06	Procent FW (1.00 %)	27,72 %	90,10
GBP	158,0	126,74	325,06	Procent FW (1.00 %)	9,62 %	31,26

Test warunków skrajnych – pozycja na dzień 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Waluta	Pozycja w PLN	Pozycja w walucie	Kurs średni	Kurs wzrostowy	Kurs spadkowy	Wynik wzrostowy	Wynik spadkowy
EUR	173,31	40,70	4,26	5,54	2,98	52,0	-52,00
GBP	31,26	6,26	5,00	6,50	3,50	9,38	-9,378
USD	90,10	23,73	3,80	4,94	2,66	27,03	-27,03

Wielkość	Wzrost kursu	Spadek kursu
Przewidywana zmiana wyniku	88,40	-88,40
Fundusze własne na dzień analizy	32 505,596	
Udział w funduszach własnych	0,27%	-0,27%

Z powyższych zestawień wynika, że występujące w banku ryzyko walutowe jest na niskim poziomie. Skala działalności oraz utrzymywanie ekspozycji na ryzyko na nieznacznym poziomie ogranicza możliwe straty wynikające ze zmian kursów walut.

2.5. Ryzyko stopy procentowej – art. 448 Rozporządzenia

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stopy procentowej na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikające z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych.

W Banku występują cztery podstawowe rodzaje ryzyka stopy procentowej:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – odnosi się głównie do portfela bankowego i wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie, powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek,
- ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym i obejmują kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie. Opcje klienta są na ogół realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza i nie jest korzystne dla sprzedającego opcje,
- ryzyko krzywej dochodowości – polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej ma na celu utrzymanie zmienności wyniku finansowego (wynik odsetkowy i wynik operacji finansowych) oraz bilansowej wartości zaktualizowanej kapitału wynikającej ze zmian stóp procentowych, w granicach nie zagrażających bezpieczeństwu Banku i akceptowalnych przez Radę Nadzorczą w ramach zatwierdzonej strategii.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza Banku, która akceptuje poziom (profil) oraz apetyt na ryzyko stopy procentowej,
2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
3) Główny Księgowy nadzoruje i analizuje operacje i stany na rachunkach Banku w aspekcie m.in. ryzyka stopy procentowej,
4) Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialne jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej,
5) Zespół księgowo-rozliczeniowy dokonuje ewidencji księgowej i rozliczania transakcji,
6) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Celem Banku jest utrzymanie niskiej wrażliwości wyniku odsetkowego na zmiany rynkowych stóp procentowych. Bank utrzymuje pozycję luki dla działalności złotowej w ramach limitów przyjętych w strategii zarządzania ryzykami.

Wewnętrzne regulacje Banku dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach Nadzorczych. Ryzyko stopy procentowej monitorowane jest poprzez analizę ryzyka luki i profilu stopy procentowej bilansu Banku,

w połączeniu z ustalanym na dany rok obrachunkowy przez Zarząd Banku limitem dopuszczalnego ryzyka wyniku odsetkowego. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach kwartalnych i jest prezentowany na posiedzeniach Zarządu Banku.
Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania,
- symulacje możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku,
- analiza ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta,

Bank szczególnie narażony jest na ryzyko stopy procentowej z tytułu przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę oprocentowania oraz na ryzyko bazowe z tytułu posiadania znacznego portfela kredytowego, indeksowanego od stopy redyskonta weksli i stawek rynku międzybankowego.

Polityka Banku w zakresie stopy procentowej polega na optymalizacji stosowanych stawek oprocentowania depozytów oraz kredytów, zapewniających jednocześnie konkurencyjność na rynku, osiągnięcie zaplanowanego wyniku finansowego oraz odpowiedniego poziomu płynności dla poszczególnych przedziałów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów.

Bank nie stosuje prowizji przy wcześniejszej spłacie kredytów. Za zerwanie depozytu terminowego – w zależności od produktu – stosowana jest kara w postaci braku oprocentowania za niedotrzymanie terminu umownego.

Ryzyko stopy procentowej Bank uznaje za istotne z uwagi na to, że zmiana głównych stóp procentowych jest niezależna od banków, a przychód odsetkowy stanowi jeden z głównych elementów jego zysków.

Zestawienie aktywów i pasywów oprocentowanych wg terminów przeszacowania oraz wskaźniki niedopasowania (luki) na dzień 31.12.2019 r.

Aktywa	**216 848**	4	77 797	131 523	785	703	1 401	2 902	1 735
Pasywa	**124 676**	0	1 116	94 094	7 319	9 941	12 206	0	0
Luka	**92 172**	4	76 681	37 429	-6 535	-9 239	-10 805	2 902	1 735
Luka narastająco		4	76 684	114 114	107 579	98 340	87 536	90 438	**92 172**
Wskaźnik luki I*		0,00	0,35	0,17	-0,03	-0,04	-0,05	0,01	0,01
Wskaźnik luki II**	**0,43**	0,00	0,35	0,53	0,50	0,45	0,40	0,42	0,43
Wskaźnik ważony II****	**0,45**	0,00	0,34	0,14	-0,02	-0,01			

* Wskaźnik luki I - liczony jako udział luki danego okresu przeszacowania w aktywach razem danej grupy

** Wskaźnik luki II - liczony jako udział luki narastająco w aktywach razem danej grupy

*** Wskaźnik ważony I - wskaźnik luki I ważony okresem pozostającym do końca roku bieżącego

**** Wskaźnik ważony II - wskaźnik luki z wyłączeniem aktywów i pasywów <2%, ważony okresem w skali 12 m-cy

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych, polegające na pomiarze ryzyka, dokonanym przy równoległym przesunięciu krzywej dochodowości w dół i w górę o 200 punktów bazowych. Stwierdzono, iż spadek stóp procentowych w warunkach skrajnych (spadek stóp procentowych o 2,00 pp.) może obniżyć wynik odsetkowy o 3 341,1 tys. zł. Natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 2,00 pp. wynik odsetkowy wzrośnie o 1 745,9 tys. zł.

Scenariusze zmian wyniku odsetkowego w okresie 12 m-cy na 31.12.2019 r. (w tys. zł)

Zmiana stóp procentowych NBP	Ryzyko przeszacowania	Ryzyko przeszacowania i ryzyko bazowe				
	Jednakowa zmiana oprocentowania aktywów i pasywów	Zmiana oprocentowania bez uwzgl. wskaźników; przy oproc. < 2% spadek maks. do 0%	Zmiana oprocentowania z uwzgl. wskaźników; przy oproc. < 2% spadek maks. do 0%	Zmiana oprocentowania z uwzgl. wsk., rozbieżności w zmianach pom. R, PS i W, proporcji pom. R i stopami w grupie B	Zmiany w kol. IV w relacji do funduszy własnych	Zmiany w kol. IV w relacji do wyniku odsetkowego
WARIANT >>>	I	II	III	IV	V	VI
+ 2,00	**1 458,2**	**1 458,2**	**1 740,8**	**1 745,9**	**5,4%**	**25,1%**
+ 1,00	**729,1**	**729,1**	**870,4**	**875,5**	**2,7%**	**12,6%**
+ 0,50	**364,5**	**364,5**	**435,2**	**440,3**	**1,4%**	**6,3%**
+ 0,25	**182,3**	**182,3**	**217,6**	**222,7**	**0,7%**	**3,2%**
- 0,25	**-182,3**	**-218,4**	**-253,7**	**-258,8**	**-0,8%**	**-3,7%**
- 0,50	**-364,5**	**-701,6**	**-772,2**	**-777,3**	**-2,4%**	**-11,2%**
- 1,00	**-729,1**	**-1 742,1**	**-1 809,3**	**-1 814,4**	**-5,6%**	**-26,0%**
- 2,00	**-1 458,2**	**-2 929,9**	**-4 228,6**	**-3 341,1**	**-10,3%**	**-48,0%**

			Fundusze własne	Wynik odsetkowy
Zmiana wyniku przy spadku stóp o 1 pp., z tytułu:			32 506	6 968
ryzyka przeszacowania [wariant I]	**-729,1**	[I]		
ryzyka bazowego (bez uwzględniania wskaźników) [wariant II]	**-1 013,0**	[II - I]		
wskaźników [wariant III]	**-67,2**	[III - II]		
ryzyka bazowego w ujęciu kompleksowym [wariant IV]	**-1 085,3**	[IV - I]		

2.6. Ryzyko operacyjne – art. 445 Rozporządzenia

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne. Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności Banku, w tym produkty, procesy i systemy. Uwzględnia także czynniki wewnętrzne takie jak, struktura organizacyjna, specyfika działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi klientów, jakość kadr i czynniki zewnętrzne, tj. otoczenie w którym Bank działa.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku ma określony podział kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznacza Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym – zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.

Struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym

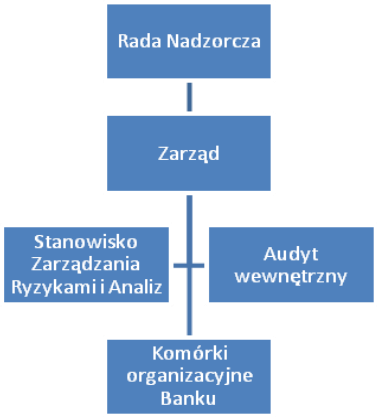

1. Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad strategią zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz prawidłowością funkcjonowania procesu zarządzania tym ryzykiem (poprzez zatwierdzanie polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym).
2. Zarząd Banku – zapewnia zasoby niezbędne do prawidłowej realizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (organizację struktury, etaty, narzędzia informatyczne) oraz przyjmuje strategie i polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, a także zatwierdza regulaminy organizacyjne i instrukcje.
3. Stanowisko Zarządzania Ryzykami i Analiz – opracowuje i aktualizuje metodyki zarządzania ryzykiem operacyjnym, dokonuje analizy profilu i monitoruje poziom ryzyka operacyjnego w Banku.
4. Komórki organizacyjne Banku – uczestniczą w procesie ewidencjonowania danych dotyczących zdarzeń operacyjnych.

Celem strategicznym Banku w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie ryzyka wystąpienia strat operacyjnych oraz dążenie do ich zminimalizowania. Cel ten jest realizowany poprzez zarządzania ryzykiem operacyjnym, które obejmuje podstawowe kierunki działań, czyli tzw. cele pośrednie:

1) określenie podstawowych procesów niezbędnych do zarządzania ryzykiem operacyjnym,
2) bieżące prowadzenie i analizowanie rejestru zdarzeń i strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
3) opracowanie ogólnych zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad identyfikacji, oceny, monitorowania, zabezpieczenia, transferu ryzyka operacyjnego,
4) zarządzania kadrami,
5) określenie docelowego profilu ryzyka operacyjnego, uwzględniającego skalę i profil ryzyka operacyjnego obciążającego Bank,
6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu Banku na ryzyko operacyjne, w tym wartości progowe sum strat danej klasy zdarzeń w określonym horyzoncie czasowym oraz określone działania, które Bank będzie podejmował w przypadku przekroczenia tych wartości,
7) przyjęcie założeń do systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukowanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante (straty potencjalne) poprzez samoocenę ryzyka oraz ex post (straty rzeczywiste) poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

Informacja ta zawiera:

- analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych,
- analizę kluczowych czynników ryzyka (KRI),
- analizę wykorzystani limitów ryzyka operacyjnego,
- obliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego metodą podstawowego wskaźnika.

Bank stosuje następujące metody ograniczania ryzyka operacyjnego (oraz łagodzenia skutków zrealizowania tego ryzyka):

1) Modyfikowanie procesów w aspekcie redukowania ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego;
2) Zabezpieczenia fizyczne;
3) Zabezpieczenia finansowe (ubezpieczenia).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest wspierany przez system informatyczny Novum Bank RIRO.

Poziom ryzyka operacyjnego, w którym uwzględnione zostało również ryzyko braku zgodności, ryzyko prawne, ryzyko modeli, ryzyko informatyczne został oszacowany na podstawie zarejestrowanych zdarzeń w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz kształtowania się wskaźników KRI.
Ryzyko operacyjne utrzymywało się na akceptowanym poziomie i profil ryzyka nie uległ zmianie. Ponadto podejmowane na bieżąco działania w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat, które w istotny sposób mogłyby wpłynąć na działalność Banku.
Bank wyodrębnia następujące linie biznesowe, na podstawie art. 317 Rozporządzenia 575/2013 UE:
1) Bankowość detaliczna,
2) Bankowość komercyjna,
3) Płatności i rozliczenia.
Suma strat brutto jakie Bank poniósł w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. wyniosła 26,6 tys. zł, z czego udało się złagodzić skutki i odzyskać 6,2 tys. zł.

Zdarzenia operacyjne w podziale na kategorie

Kategorie ryzyka	***12 m-cy wstecz od 2019.12.31***	
	Ilość zdarzeń	***Wielkość straty***
1. Oszustwa wewnętrzne	0	0,0 tys. zł
2. Oszustwa zewnętrzne	0	0 tys. zł
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	17	20,4 tys. zł
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	3	0 tys. zł
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2	0 tys. zł
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	47	0,7 tys. zł
7. Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	198	5,5 tys. zł
Razem	**267**	**26,6 tys. zł**

W 2019 nie wystąpiły zdarzenia o wysokiej częstości i dotkliwości (ryzyko na poziomie krytycznym), wymagające podjęcia niezwłocznych dodatkowych środków ochrony lub rezygnacji z podejmowania ryzyka.

Straty odnotowane w 2019 r. nawet po powiększeniu o 20% (test warunków skrajnych) mieszczą się w granicach ogólnego limitu strat (50% wymogu liczonego metodą BIA) w kwocie 847 tys. zł.
Najpoważniejsze zdarzenia operacyjne, jakie wystąpiły w minionym roku związane były z nieobecnością pracowników na stanowiskach kluczowych (zwolnienia pracownicze). Odnotowane zdarzenia i poniesione straty nie spowodowały wzrostu ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne, w związku z czym nie ma konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Powyższe zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenia dla ciągłości działalności lub też poniesienia straty. Podejmowane na bieżąco działania, w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne, redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego według metody wskaźnika bazowego zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu 575/2013 UE na dzień 31.12.2019 roku został wyznaczony na poziomie 1 694 tys. zł.

Kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) na 31.12.2019 r.

Lp.	KRI	OPIS WSKAŹNIKA	WARTOŚĆ BIEŻĄCA WSKAŹNIKA	PRZYJĘTY LIMIT
ROTACJA PRACOWNIKÓW				
1.	Liczba pracowników przyjętych w okresie roku	Miara narażenia na ryzyko pomyłek pracowników ze względu na brak doświadczenia	**3**	**do 10**
2.	Liczba pracowników odchodzących z pracy w roku	Miara narażenia Banku na ryzyko utraty kluczowych i doświadczonych pracowników	**4**	**do 8**
3.	Wskaźnik absencji kadr	Ilość zwolnień lekarskich w osobodniach w okresach kwartalnych	**207**	**do 400**
4.	Wskaźnik błędnych księgowań	Ilość storn/usunięć operacji w okresach kwartalnych	**1 791**	**do 4 000**
5.	Nieudane logowania	Ilość błędnych logowań w okresach kwartalnych	**16 361**	**do 20 000**
PROCESY				
6.	Liczba placówek	Informacja o liczbie placówek Banku	**18**	**do 10**
7.	Ilość operacji kasowych	Informacja o liczbie operacji kasowych na podstawie wyliczeń systemu w analizowanym kwartale	**111 053**	**do 150 000**
8.	Ilość nowych rachunków - kredyty	Informacja na podstawie wyliczeń systemu w analizowanym kwartale	**122**	**do 400**
9.	Ilość nowych rachunków - rachunki	Informacja na podstawie wyliczeń systemu w analizowanym kwartale	**568**	**do 2 000**
10.	Ilość nowych rachunków - depozyty	Informacja na podstawie wyliczeń systemu w analizowanym kwartale	**1 066**	**do 2 000**
11.	Liczba nowych klientów	Informacja na podstawie wyliczeń systemu w analizowanym kwartale. Znaczny wzrost może świadczyć o zbyt dużym obciążeniu pracowników	**246**	**do 300**
SYSTEMY				
12.	Awarie systemu bankowego	Miara sprawności systemu bankowego w okresie kwartału	**0**	**do 2**
13.	Czas przerwy łączności z oddziałami	Miara sprawności infrastruktury sieciowej w okresie kwartału	**28**	**do 48 h**
14.	Czas przerw działania outsourcowanego systemu w godzinach	Miara sprawności outsorurcowych systemów informatycznych w okresie kwartału	**1**	**do 48 h**
15.	Liczba naruszeń bezpieczeństwa systemów tele – informatycznych	Liczba naruszeń w kwartale na podstawie rejestru naruszeń	**0**	**do 3**
16.	Liczba istotnych zaleceń po audycie IT	Liczba zaleceń w obszarze IT w trakcie ostatnich 24 miesięcy	**0**	**do 8**
17.	Liczba stwierdzonych nie - zabezpieczonych podatności	Liczba wewnętrznych i zewnętrznych włamań do systemu NOVUM i Asseco w trakcie ostatniego roku	**0**	**do 2**

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE				
18.	Liczba zarejestrowanych operacji powyżej kwoty wysokiej	Informacja na podstawie wyliczeń systemu w analizowanym kwartale. Miara narażenia Banku na straty	**809**	**do 1 000**
19.	Liczba aktów wandalizmu	Miara narażenia Banku na koszty z tytułu utraty aktywów	**0**	**do 3**
20.	Klęski żywiołowe	Koszty usuwania skutków klęski żywiołowej	**0**	**do 20 tys. zł**

2.7. Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe jest to ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia działalności w rywalizacji rynkowej. Ryzyko to obejmuje ryzyko strategiczne, ryzyko wyniku finansowego, ryzyko otoczenia ekonomicznego, ryzyko regulacyjne, ryzyko konkurencji.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowania działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku na zmianę poziomu ryzyka, wynikającą ze zmian sytuacji zewnętrznej.

W procesie zarządzania ryzykiem biznesowym uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdza Strategię działania Banku, Plan finansowy oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania. Sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka ze Strategią i Planem finansowym,
2) Zarząd Banku opracowuje Strategię działania Banku, zatwierdza Plan finansowy, odpowiada za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem, jest odpowiedzialny za opracowanie i wprowadzenie procedur z tego zakresu,
3) Główny Księgowy opracowuje Plan finansowy oraz monitoruje stopień jego wykonania, przekazuje Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku informacje z zakresu ryzyka biznesowego,
4) Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz uczestniczy w opracowaniu Planu finansowego, przeprowadza testy warunków skrajnych odnoszących się do ryzyka biznesowego,
5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony.

Bank w ocenie istotności ryzyka wyniku finansowego dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.

Na koniec grudnia 2019 roku udało się osiągnąć wynik finansowy na poziomie 2 782 tys. zł, a więc większy niż założony w planie finansowym na 2019 r. (2 725 tys. zł).

Wybrane pozycje planu finansowego na 2019 oraz ich wykonanie na 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie		Plan	Wykonanie	Wykonanie
		(w tys. zł)	(w tys. zł)	(%)
1)	suma bilansowa	234 706	299 170	127,5%
2)	należności od sektora finansowego	58 636	108 354	184,8%
3)	należności od sektora niefinansowego i budżetu	147 002	157 797	107,3%
4)	zobowiązania ogółem wobec sektora niefinansowego i budżetu	207 353	262 849	126,8%
5)	fundusze własne	16 817	32 507	193,3%
6)	przychody ogółem	11 374	21 066	185,2%
7)	koszty ogółem	7 984	8 087	101,3%
8)	wynik finansowy brutto	3 390	3 728	110,0%
9)	wynik finansowy netto	2 725	2 879	105,7%
10)	współczynnik wypłacalności	14,45%	16,33%	113,0%
11)	ROA netto	1,19%	1,07%	89,9%
12)	ROE netto	16,72%	17,09%	102,2%

Bank analizuje ryzyko biznesowe kwartalnie wraz z analizą planu finansowego. Bank dokonuje z minimum roczną częstotliwością (na etapie budowy planów finansowych) przeglądu otoczenia, w którym funkcjonuje, a także swojej pozycji rynkowej, w szczególności weryfikacji swojej pozycji konkurencyjnej, podstawowych zmian w strukturze rynku oraz strategii konkurowania innych podmiotów obecnych na rynku. Analizie podlegają także zmiany w otoczeniu regulacyjnym, polityce gospodarczej rządu i zmiany technologiczne pod kątem potencjalnego wpływu na ryzyko osiągnięcia celów strategicznych. Proces zarządzania ryzykiem biznesowym podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

2.8. Ryzyko kapitałowe

Ryzyko kapitałowe definiowane jest jako ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności lub ryzyko ewentualnych problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiąganiu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka obliczane na podstawie Rozporządzenia UE, które obejmują:

a) łączną ekspozycję na ryzyko kredytowe, wyliczaną metodą standardową pomnożona przez 8%, zgodnie z zapisami Rozporządzenia 1423/2013 UE,

b) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka rynkowego (rozumianego jako ryzyko walutowe), równe łącznej ekspozycji na ryzyko rynkowe,

c) wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego – równy ekspozycji na ryzyko operacyjne, obliczanej metodą bazowego wskaźnika.

Następnie Bank ocenia, czy minimalny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko występujące w Banku i w przypadku uznania minimalnych wymogów kapitałowych za nie wystarczające, tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe w oparciu o „Instrukcja szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej".

Struktura wymogów kapitałowych

Struktura wymogów kapitałowych	Minimalny wymóg kapitałowy	Kapitał wewnętrzny	Minimalny wymóg kapitałowy	Kapitał wewnętrzny
Ryzyko kredytowe	**14 230**	**14 230**	89,36%	89,36%
Ryzyko rynkowe	0	0		
Ryzyko operacyjne	**1 694**	**1 694**	10,64%	10,64%
Ryzyko koncentracji zaangażowań	x	0		
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	x	0		
Ryzyko płynności	x	0		
Ryzyko wyniku finansowego	x	0		
Ryzyko kapitałowe	x	0		
Pozostałe ryzyka	x	0		
Wymogi razem	**15 925**	**15 925**		
Współczynnik kapitałowy [%]	**16,33**	**16,33**		

Bank w Instrukcji, określa limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku, poddaje analizie przestrzeganie limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości, dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Radzie Nadzorczej, która dokonuje oceny adekwatności kapitałowej; dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach, ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczanego wewnętrznego wymogu kapitałowego winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku.

Bank w ocenie istotności ryzyka kapitałowego dokonuje analizy:

1) ryzyka obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego,
2) ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

2.8.1. Ryzyko obniżenia wewnętrznego współczynnika kapitałowego

Oceny istotności ryzyka kapitałowego Bank dokonuje poprzez ustalenie kosztów utrzymania wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomie minimalnym 13,5 %. Bank sumuje maksymalne wartości poszczególnych wewnętrznych wymogów kapitałowych wyznaczonych dla każdego ryzyka w okresie 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Jeżeli obliczony wewnętrzny współczynnik kapitałowy na podstawie bieżącego poziomu funduszy własnych i maksymalnych wewnętrznych wymogów kapitałowych, jest niższy niż 5,0%, Bank uznaje poziom ryzyka kapitałowego za istotny.

Na koniec analizowanego roku maksymalna wartość wymogu kapitałowego w okresie 12 m-cy przed datą analizy wyniosła 15 925 tys. zł, co w przeliczeniu wg bieżących funduszy własnych dało wewnętrzny współczynnik kapitałowy w wysokości 16,33%.

2.8.2. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Oceny istotności ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej Bank dokonuje poprzez wyliczenie na datę analizy wskaźnika dźwigni, zgodnie z zasadami art. 429 i art. 499 CRR. Jeżeli wartość wskaźnika dźwigni jest mniejsza niż 2%, Bank uznaje ryzyko dźwigni finansowej jako istotne.

Na dzień 31.12.2019 poziom wskaźnika dźwigni finansowej utrzymywał się na poziomie 5,48 %, limit 5% nie został przekroczony.

2.9. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem pokrewnym w stosunku do ryzyka operacyjnego. Są to skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Zarządzanie zgodnością jest w Banku realizowane w celu:

1) zapewnienia funkcjonowania Banku zgodnie z przepisami prawa,
2) zapewniania przestrzegania przez pracowników Banku przyjętych standardów postępowania,
3) budowania korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa i przyjętych standardów postępowania,
4) ograniczania ryzyka braku zgodności.

Proces zarządzania zgodnością jest procesem strategicznym, który wywiera wpływ na funkcjonowanie całego Banku.

Elementami procesu zarządzania są;

1) analiza zgodności ex ante,
2) monitorowanie zgodności,
3) zapewnianie zgodności.

Analiza zgodności ex ante polega na badaniu zgodności nowych lub zmienianych wewnętrznych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie Banku z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi Banku oraz z regulacjami zewnętrznymi.

Monitorowanie zgodności polega na prowadzeniu planowych i systematycznych obserwacji zachowania zgodności i jest realizowane przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku.

Wszyscy pracownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku zobowiązani są do monitorowania podlegających im obszarów działalności w aspekcie zmian w regulacjach zewnętrznych oraz zmian wynikających z wprowadzenia nowego lub zmiennego wewnętrznego aktu prawnego Banku.

W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza Banku, która zatwierdza Politykę zgodności, sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, otrzymuje sprawozdania i raporty z przeprowadzanych audytów i kontroli wewnętrznej,
2) Zarząd Banku odpowiedzialny jest za zarządzanie ryzykiem braku zgodności,
3) Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz odpowiedzialne jest za monitorowanie i raportowanie ryzyka braku zgodności dla Rady i Zarządu Banku oraz przygotowanie stosownych zmian w procedurach wewnętrznych Banku dotyczących zarządzania ryzykiem braku zgodności,
4) Kierownicy komórek organizacyjnych pełniący kontrolę funkcjonalną,
5) Audyt wewnętrzny wykonywany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony,
6) Wszyscy pracownicy Banku odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych Banku oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje następujące elementy:

1) identyfikację,
2) pomiar,
3) limitowanie,
4) monitorowanie,
5) raportowanie,
6) kontrolę,
7) ograniczenia.

Poziom ryzyka braku zgodności jest monitorowany zgodnie z „Instrukcją zarządzania ryzykiem braku zgodności". Poziom ryzyka braku zgodności oraz straty ponoszone w tym obszarze są

raportowane do odpowiednich instytucji zewnętrznych zgodnie z przepisami dotyczącymi zarządzania ryzykiem braku zgodności.
Proces ograniczania ryzyka braku zgodności jest jednym z najważniejszych wchodzących w skład zarządzania ryzykiem braku zgodności. Decyzje o ograniczaniu ryzyka braku zgodności bezpośrednio kształtują profil ryzyka braku zgodności.
Polityka zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności podlega corocznej weryfikacji dokonywanej przez Stanowisko kontroli wewnętrznej i ds. zgodności w celu jej dostosowania do zmian profilu ryzyka Banku i otoczenia gospodarczego, w którym Bank działa.
Raportowanie ryzyka braku zgodności oraz realizację polityki zgodności odbywa się w cyklach rocznych do Zarządu i Rady Nadzorczej. Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem braku zgodności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności podlega badaniu i ocenie w ramach systemu kontroli wewnętrznej.

3. Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym - art. 447 Rozporządzenia

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank Spółdzielczy w Końskowoli posiadał następujące ekspozycje kapitałowe w portfelu bankowym:
- akcje jednostek nie notowanych na rynku regulowanym,
- obligacje instytucji finansowych,
- udziały/akcje w obligacje przedsiębiorstw.

Ekspozycje kapitałowe – portfel bankowy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	**Wartość nominalna**	**Wartość bilansowa**
akcje jednostek nie notowanych na rynku regulowanym	1 277	1 277
obligacje instytucji finansowych	500	502
udziały/akcje w instytucjach finansowych	7	7
RAZEM	**1 784**	**1 786**

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w formie udziału w Spółdzielni Systemu Ochrony w kwocie 7 tys. zł oraz w formie akcji i obligacji w Banku Zrzeszającym oraz Spółdzielczej Grupie Bankowej

Aktywa finansowe	**Wartość bilansowa na dzień 31.12.2019 r.**
Akcje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., seria:	**1 267 tys. zł**
H	159 tys. zł
I	30 tys. zł
J	319 tys. zł
K	20 tys. zł
L	150 tys. zł
M	178 tys. zł
O	40 tys. zł
R	21 tys. zł
T	100 tys. zł
W	100 tys. zł

Z	50 tys. zł
AA	50 tys. zł
AC	50 tys. zł
Akcje Banku SGB Spółdzielcza Grupa Bankowa, seria:	**3 tys. zł**
Obligacje Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., seria:	**600 tys. zł**
BPS0222 (podporządkowane)	100 tys. zł
BPS0925 (podporządkowane)	200 tys. zł
BPS0326 (podporządkowane)	200 tys. zł
BPS1126 (podporządkowane)	100 tys. zł

Bank nie posiada akcji i udziałów w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych.

4. Fundusze własne - art. 437 Rozporządzenia

4.1. Informacje podstawowe

Informacje na temat funduszy własnych, zostały przygotowane zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r., ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

4.2. Struktura funduszy własnych

Bank utrzymywał na koniec 2019 r. fundusze własne na poziomie 32 506 tys. zł, co stanowi kwotę ok. 7 633 tys. euro i pozwalało pokryć sumę wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

FUNDUSZE WŁASNE, stan na dzień 2019-12-31	**Wartość (w tys. zł)**
1. Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	**32 506**
1.1 Kapitał Tier 1	24 380
1.1.1 Kapitał podstawowy CET1	24 380
1.1.1.3 Skumulowane inne całkowite dochody	465
1.1.1.4 Kapitał rezerwowy	23 034
1.1.1.5 Fundusz ogólnego ryzyka	580
1.1.1.6 Opłacone instrumenty kapitałowe	851
1.1.1.9 Inne wartości niematerialne i prawne	- 103
1.1.2 Inne pomniejszenia	- 447
1.2 Kapitał Tier 2	8 126
1.2.1 Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane zaliczane do T2	8 126

5. Adekwatność kapitałowa

Wymogi kapitałowe - art. 438 Rozporządzenia

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. oraz wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego ICAAP jest zapewnienie

utrzymania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Proces ICAAP jest procesem łączącym elementy zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem.
Do pomiaru adekwatności kapitałowej stosowany jest m.in. łączny współczynnik kapitałowy, wskazujący relację pomiędzy wymogami kapitałowymi z tytułu ryzyk, na jakie narażona jest działalność banku do posiadanych kapitałów po uwzględnieniu, zdefiniowanych w CRD IV, obligatoryjnych pomniejszeń.
Łączny współczynnik kapitałowy stanowi podstawową miarę stosowaną w Banku do zarządzania kapitałem.
Bank stosuje następujące metody wyliczania wymogów kapitałowych:
1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
2) metodę podstawowego wskaźnika w zakresie ryzyka operacyjnego,
3) metodę podstawową w zakresie ryzyka walutowego.
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia, stanowią 8% kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji, określonej w art. 112 Rozporządzenia.
Przez kwotę ekspozycji należy rozumieć wartość określoną zgodnie z zasadami raportowania w ramach sprawozdawczości adekwatności kapitałowej COREP.
Zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank Spółdzielczy w Końskowoli uwzględnia w obliczeniach łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe współczynnik wsparcia MŚP. Współczynnik ten wynosi 0,7619 i stosowany jest wobec ekspozycji wobec małych i średnich przedsiębiorstw.
Łączna pierwotna kwota ekspozycji na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 457 768 tys. zł.

Kalkulacja wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego według rodzaju ekspozycji na 31 grudnia 2019 roku w tys. zł

Klasa ekspozycji	**Stan na 31.12.2019 r.**		
	Pierwotna kwota ekspozycji	**Kwota ekspozycji ważonej ryzykiem**	**Wymóg kapitałowy**
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	66 511	0	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2 502	460	37
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 514	1 339	107
Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	0	0	0
Ekspozycje wobec organizacji międzynarodowych	0	0	0
Ekspozycje wobec instytucji	139 809	0	0
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	141 085	101 909	8 153
Ekspozycje detaliczne	81 503	60 231	4 818
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	10 087	6 060	485
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 942	0	0
Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	31	46	4
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0	0	0

Ekspozycje z tytułu należności od instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	0	0	0
Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	0	0	0
Ekspozycje kapitałowe	1 885	1 885	151
Inne pozycje	10 899	5 950	475
Razem metoda standardowa (SA)	457 768	177 880	14 230

Wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe Banku wyliczony wg Filaru I na dzień 31.12.2019 r. wyniósł 14 230 tys. zł.

W zakresie ryzyka operacyjnego, Bank w 2019 r. stosował metodę podstawowego wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 31.12.2019 r. wyniósł 1 694 tys. zł.

W sytuacji nieznaczącej kwoty wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego oraz braku wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego i wymogów kapitałowych z tytułu przestrzegania limitów koncentracji, wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego stanowił 89,36 % łącznego wymogu kapitałowego Banku.

Wymogi w zakresie funduszy własnych, obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b i lit. c; - art. 445 Rozporządzenia

Lp.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	0

Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka, według stanu na dzień 31.12.2019 r.

Wymogi kapitałowe na poszczególne ryzyka według stanu na 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)
Ryzyko kredytowe	14 230
Ryzyko operacyjne	1 694
Ryzyko walutowe	0
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0
Łączny wymóg na ryzyko Filaru I	**15 924**
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0
Ryzyko stopy procentowej	0
Ryzyko płynności	0
Ryzyko kapitałowe	0
Ryzyko biznesowe (wyniku finansowego)	0
Ryzyko rezydualne	0
Ryzyko utraty reputacji	0
Ryzyko strategiczne	0

Ryzyko transferowe	0
Ryzyko cyklu gospodarczego	0
Ryzyko modeli	0
Łączny wymóg na ryzyka Filaru II	**0**
Łączna wartość oszacowanych wymogów kapitałowych	**15 924**
Współczynnik kapitałowy Tier 1	12,25 %
Łączny współczynnik kapitałowy Filar I	16,33 %
Łączny współczynnik kapitałowy Filar I i II	16,33 %

W celu ustalenia łącznej wartości oszacowanych wymogów kapitałowych Bank dokonuje zestawienia wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dotyczących zarówno Filaru I i Filaru II. Łączna wartość wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka na dzień 31.12.2019 r. stanowiła kwotę 15 924 tys. zł i była wynikiem ryzyka ponoszonego przez Bank z Filaru I oraz Filaru II.

Dźwignia finansowa - art. 451 Rozporządzenia

Bank oblicza wskaźnik dźwigni, zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR, jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażoną jako wartość procentowa. Miarą kapitału jest Tier I. Miarą ekspozycji całkowitej jest suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2019 r. wynosiła 5,48%.

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością kwartalną. Poziom wskaźnika dźwigni uwzględniany jest w ramach wyznaczania bieżącego profilu ryzyka Banku i raportowany jest w ramach raportów dla Zarządu Banku i Rady Nadzorczej.

Wskaźnik dźwigni obliczany jest wg wzoru i wyrażany jako wartość procentowa:

$$\text{Wskaźnik dźwigni finansowej} = \frac{\text{Miara kapitału}}{\text{Miara ekspozycji całkowitej}} * 100\%$$

Bank Spółdzielczy w Końskowoli podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową umożliwia dynamiczny i bezpieczny rozwój Banku.

6. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze - art. 450 Rozporządzenia

Polityka wynagradzania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Końskowoli określa zasady ustalania, wypłacania i monitorowania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Końskowoli. Podlega ona zatwierdzeniu i weryfikacji przez Radę Nadzorczą Banku. Jej realizacja podlega raz w roku ocenie w ramach audytu wewnętrznego. Podlega również ujawnieniu w ramach Filaru III NUK.

Do stanowisk istotnych o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w uchwale 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku Spółdzielczym w Końskowoli zalicza się:

1) Członków Rady Nadzorczej,
2) Członków Zarządu Banku,
3) Głównego Księgowego,

4) Stanowisko ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

Wysokość wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej ustala Zgromadzenie Przedstawicieli. Rada Nadzorcza otrzymuje tylko stałe składniki wynagrodzenia. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla członków Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Wysokość wynagrodzenia stałego i zmiennego dla pracowników ustala Zarząd. Łączna kwota wypłaconej premii uznaniowej osobom zajmującym stanowiska istotne w Banku za dany rok nie może spowodować obniżenia wyniku finansowego do poziomu, który nie zapewni realnego przyrostu funduszy własnych Banku oraz budowy bezpiecznej bazy kapitałowej. Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej po przyznaniu. Wysokość zmiennych składników wynagradzania nie może być wyższa niż 100% wynagrodzenia zasadniczego osób zajmujących stanowiska istotne, a wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.

Zbiorcza informacja ilościowa na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku przestawiona została w informacji dodatkowej do bilansu Banku za 2019 r.

W 2019 roku wynagrodzenie zmienne osób zajmujących istotne stanowiska stanowiło 1,35% wyniku brutto Banku.

Ocena efektów pracy dokonywana jest po zakończeniu roku i obejmuje 3 lata, tj. rok miniony oraz dwa poprzednie lata. Oceny efektów pracy zarządu dokonuje Rada Nadzorcza.

W związku z przyjętą Procedurą dokonywania ocen odpowiedniości Zarządu Banku Spółdzielczego w Końskowoli Rada Nadzorcza Banku dokonuje oceny poszczególnych członków Zarządu, kandydatów na członków Zarządu oraz Zarządu jako organu kolegialnego. Na ocenę indywidualną składa się ocena kwalifikacji i reputacji. Ocena kolegialna Zarządu, działającego jako organ, obejmuje ocenę ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem oraz ocenę reputacji Banku, jako pochodnej działań członków Zarządu.

Za rok 2019 Rada Nadzorcza oceniła Zarząd i poszczególnych jego członków pozytywnie.

Ogólne Zasady Polityki dotyczące wdrożenia polityki zmiennych składników wynagrodzeń oraz jej realizacji, podlega raz w roku ocenie w ramach dokonywanych przeglądów procedur, a raport z tego przeglądu przedstawiany jest Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze biorąc pod uwagę zarządzanie ryzykiem oraz zachowaniem zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacja mi wewnętrznymi. Stanowisko w tym zakresie Rada Nadzorcza zajmuje po otrzymaniu raportu.

*** * ***

2 grudnia 2019 r. doszło do połączenia Banku Spółdzielczego w Końskowoli z Nadwiślańskim Bankiem Spółdzielczym w Puławach

Bank Spółdzielczy w Końskowoli podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

Rada Nadzorcza informuje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe, posiadaniu przez nich wiedzy, umiejętności i doświadczenia odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków.

Końskowola 13.04.2020 r.